

การทำเครื่องเงินชนเผ่า สร้างรายได้

กล่องความรู้กินได้ Knowledge Box Set

ผู้จัดทำ นายพิเชฐ สายบัวพัตร์

ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

โครงการศูนย์ความรู้กินได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมिव บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

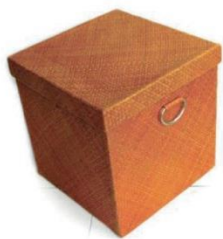
การทำเครื่องเงินชนเผ่า สร้างรายได้

กล่องความรู้กินได้ Knowledge Box Set

กล่องความรู้กินได้ คือ บริการความรู้แบบ One Stop Service ที่จัดไว้ให้บริการประชาชน โดยการคัดสรรสื่อความรู้ประเภทต่างๆ (หนังสือ รูปภาพ สื่อมัลติมีเดีย ตัวอย่าง และแหล่งค้นคว้าอ้างอิง) มาจัดรวบรวมไว้ในกล่องเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ และเป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้เริ่มต้นศึกษาหาความรู้เพื่อการทำมาหากินได้ง่ายๆ

คำแนะนำในการใช้บริการกล่องความรู้กินได้

กล่องความรู้กินได้มีไว้สำหรับให้บริการภายในห้องสมุดเท่านั้น หากต้องการยืมหนังสือหรือสื่อมัลติมีเดียอื่นๆ ที่อยู่ภายในกล่อง กรุณาติดต่อเคาน์เตอร์บริการ

"ร่วมแบ่งปันความรู้ ด้วยการใช้สื่ออย่างระมัดระวัง"

โครงการศูนย์ความรู้กินได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมิว บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิทยารัตนสิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

ชุดความรู้ทำมาหากิน
“การทำเครื่องเงินชนเผ่า
สร้างรายได้”

ส่วนที่ 1 :

ทำไมต้องทำเครื่องเงินชนเผ่า
สร้างรายได้

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

1.1 ความสำคัญของอาชีพ

ส่งเสริมให้ชาวเขามีอาชีพที่มั่นคงเนื่องจากเดิมชาวเขาทำอาชีพทำไร่เลื่อนลอย ทำลายป่าไม้ การทำเครื่องเงินเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวเขาแต่ละเผ่าให้คงอยู่สืบทอดลูกหลาน

1.2 กลุ่มเป้าหมายของชุดความรู้ทำมาหากิน

กลุ่มเกษตรกร/บุคคลทั่วไปที่มีความสนใจจะประกอบอาชีพการทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้ เป็นรายได้เสริม

1.3 ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น

- ประโยชน์ต่อคนในพื้นที่/ประชาชน

เนื่องจากชาวเขาเผ่าลีซอได้มีการอพยพย้ายถิ่นฐานมาจากอำเภออมก๋อยซึ่งเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ มีการตัดไม้ทำลายป่าแหล่งต้นน้ำลำธารก่อให้เกิดปัญหาในพื้นที่ป่าไม้ จึงได้มีการส่งเสริมการทำเครื่องเงินเพื่อเป็นรายได้เสริม จากอาชีพทางการเกษตร

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

1.3 ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น (ต่อ)

- ประโยชน์ต่อคนในพื้นที่/ประชาชน

โดยอพยพย้ายถิ่นฐานมาอยู่หมู่บ้านหินแตกอำเภอไชยปราการ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ทำไร่ทำสวนของชนเผ่าจีนฮ่อทำให้เกิดปัญหาเรื่องการแย่งที่ดินทำกิน จึงได้มีการอพยพย้ายหมู่บ้านห้วยจะค่านลือซอ โดยได้รับ การจัดสรรที่ดินทำกินให้กับครอบครัวละ 3 ไร่ ซึ่งเป็นหมู่บ้านในโครงการพระราชดำริ ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ บริเวณพื้นที่อยู่ในหุบเขา พื้นที่ลาดชัน ไม่เหมาะแก่การทำอาชีพเกษตรกร และการทำไร่เลื่อนลอย จึงส่งเสริมให้ชาวเขาเผ่าลือซอ มีอาชีพการทำเครื่องเงิน

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- ประโยชน์ต่อหน่วยงาน

สถานศึกษาสามารถเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้

- ประโยชน์ต่อผู้จัดทำองค์ความรู้

เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทำเครื่องเงิน

1.4 ขั้นตอนการจัดทำชุดความรู้ทำมาหากิน

- ทำความเข้าใจ เรียนรู้ชุดความรู้ทำมาหากิน
- เลือกอาชีพที่มีความสนใจ ตัดสินในอาชีพที่เลือก

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- ศึกษาหาข้อมูลของอาชีพที่เลือก จากหนังสือเอกสาร วารสาร งานวิจัย ทางอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สื่อบุคคล ศึกษาดูงาน นอกสถานที่ เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- รวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูลที่จำเป็น และจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล
- ออกแบบชุดความรู้ทำมาหากิน

ชุดความรู้ทำมาหากิน
“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

ส่วนที่ 2 :

เช็คความพร้อม

ก่อนประกอบอาชีพ

Infographic

เครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้

เงินคืออะไร

แร่ธาตุชนิดหนึ่งที่คุณสมบัติพิเศษ เมื่ออ่อน สีขาวดงาม ส่องแสงประกายเจิดจ้ายามต้องแสงอาทิตย์ ด้านทามการกัดกร่อนได้ดี

ขั้นตอนการทำ

การทำเครื่องเงิน มี 8 ขั้นตอน

1. การหลอมเงิน
2. การทุบเงินหรือตีเงิน
3. การรีดเงินรีดแผ่น/รีดเส้น
4. การดึงเส้น
5. การเชื่อมเงิน
6. การขัดแสงเงาเงิน
7. การทาสีเงิน
8. การขัดล้าง

เงินลงทุน ลงทุนซื้ออุปกรณ์ 20,000 ถึง 30,000 บาท
เช่น ลงทุนทำ เข็มขัดชาวเขา

ต้นทุน

- ค่าเม็ดเงิน 450 กรัม กุหลาบ 20 บาท รวม 9,000 บาท
 - น้ำมันเบนซิน 2 ลิตร กุหลาบ 40 บาท รวม 80 บาท
 - ค่าน้ำประปา 3 ลิตร กุหลาบ 15 บาท รวม 45 บาท
 - ค่าแรงทำงาน 15 วัน กุหลาบ 400 บาท รวม 6,000 บาท
- คิดราคาต้นทุน 15,125 บาท ขาย 27,000 บาท
กำไร 11,875 บาท

เครื่องมือและอุปกรณ์

กำไลคอห่าน

เข็มขัด

ขันโตกเงิน

กำไลเงิน รูปสัตว์, กระดิ่ง

กำไลเงิน

ขันเงิน

การจัดการกำลังคน จำนวน 1 คน

วัตถุประสงค์

สร้างรายได้ให้กับชาวเขาเผ่าอาข่าที่
มั่นคง ไม่ต้องบวกรุกพันที่ป่า

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

1. รูปแบบสินค้าดั้งเดิม
คงเป็นเอกลักษณ์ของชาวเขา
2. คุณภาพของเม็ดเงิน
ซื้อจากแหล่งที่น่าเชื่อถือได้
3. มีฝีมือ ความชำนาญ
ประสบการณ์
4. มีใจรัก
5. เพิ่มตลาดขายใหม่ๆ เป็น
ที่ต้องการของตลาด

การตลาด

1. ส่งให้กับกองงานศิลปะอาชีพ
ทุกสาขา เช่น ขันรูปสัตว์
ขันโตก ภาพชนเผ่าต่างๆ เป็นต้น
2. ขายให้กับกลุ่มชาวเขาเผ่าอาข่า
ด้วยกัน เช่น เข็มขัดเงิน
กำไล สร้อยเงินแม่ฮิซ
ตุ้มตึงเงิน ฮิซ ธิฮ่า
3. ขายให้กับกลุ่มฝรั่ง เช่น แหวน
กำไล สร้อยเงิน
4. ขายให้กับบุคคลทั่วไป เช่น
แหวน กำไล

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

Q & A ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

1. วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย

- 1.1 ความสำคัญของอาชีพ
ส่งเสริมให้ชาวเขาเผ่าม้งที่มีคนเนื่องจากเป็นชาวเขาที่อาศัยทำ
ไร่เลื่อนลอย ทำอาชีพไม่ได้ การทำเครื่องเงินเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมสืบ
ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวเขาเผ่าม้งให้คงอยู่สืบต่อไป
- 1.2 กลุ่มเป้าหมายของชุดความรู้ทำมาหากิน
กลุ่มเกษตรกรชาวกุศลคีรีที่มีความสนใจจะประกอบอาชีพการ
ทำเครื่องเงินชนเผ่าม้งได้ เป็นรายได้เสริม
- 1.3 ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น
- ประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ประชาชน
เนื่องจากชาวเขาเผ่าม้งไม่มีการซื้อขายสินค้าฐานมาจาก
ภายนอกเขาคือเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ มีการตัดไม้ทำลายป่าลงต้นไม้สำคัญ

สำนักงานพัฒนาสวัสดิการและ
69/18-19 อาคารชุดมิม บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

2. ความรู้ที่ต้องมีทักษะ ที่ต้องใช้

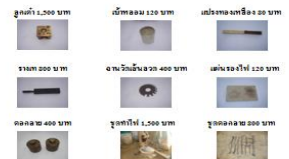
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ “เงิน” ก่อนว่า เงินคืออะไร
และมีคุณสมบัติอย่างไร รวมไปถึงประโยชน์ที่ได้จาก
เงิน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังจะต้อง
มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเครื่องเงินไทยด้วย
เงิน คือ แร่ธาตุชนิดหนึ่งที่อุดมไปด้วยเงิน เนื้อเงิน คือ วัสดุทอง
ต้องผ่านการกลั่นกรองจากแร่เงินและแร่ทองคำ ด้านหน้ามีการตีตราไว้ และ
เงินเหล่านี้มีบทบาทในเชิงของมูลค่าที่ขึ้น ให้ใช้ใช้เงินเป็นเครื่องประดับ
ชั้นแสดงถึงความมีฝีมืออยู่ด้วย หรือนำไปเป็นส่วนผสมของเครื่องต่างๆ
เมื่อเงินไปถึงถึงคนเหล่านั้นก็จะเกิดเป็นเงินตราขึ้นออกเมืองได้

สำนักงานพัฒนาสวัสดิการและ
69/18-19 อาคารชุดมิม บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

3. เงินลงทุน/ การจัดการเงิน

3.2 การบริหารจัดการ

- การเงิน/การลงทุน
การทำเครื่องเงินต้องซื้ออุปกรณ์การทำเครื่องเงิน จำนวน 20,000 -
30,000 บาท

สำนักงานพัฒนาสวัสดิการและ
69/18-19 อาคารชุดมิม บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

4. การจัดการกำลังคน

• เจ้าของความรู้

องค์ความรู้ การทำกำไลเงิน
ชื่อ นายสม เสาธิป่า
ที่อยู่ 192/15 ต.ปรางค์ อ.เชียงดาว
จ.เชียงใหม่ 50210
โทรศัพท์ 093-1603398

องค์ความรู้ การทำกำไลคอระจำเงิน
ชื่อ นายอึ้ง สิมเจ้า
ที่อยู่ 192/14 ต.ปรางค์ อ.เชียงดาว จ.
เชียงใหม่ 50210
โทรศัพท์ -

สำนักงานพัฒนาสวัสดิการและ
69/18-19 อาคารชุดมิม บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

5. เครื่องมือและอุปกรณ์

- เครื่องมือ / อุปกรณ์

สำนักงานพัฒนาสวัสดิการและ
69/18-19 อาคารชุดมิม บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

6. การลงมือทำ

2. การรีดเงิน นำเงินที่ทุบแล้วไปรีดบนโต๊ะรีดเงินเป็นเส้น
แบบตามสายลวดที่ออกแบบ โดยใช้ดินเหนียวเคลือบสายลวด คัดเส้นขนาด
ความกว้าง 1 เซนติเมตรความยาว 21 เซนติเมตร จากนั้นนำเงินลงไป
รีดโดยใช้เข็มเย็บเย็บเพื่อให้เกิดเป็นรอยตัว

สำนักงานพัฒนาสวัสดิการและ
69/18-19 อาคารชุดมิม บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

7. การตลาด

• การตลาด

- ขายให้กับกลุ่มเป้าหมายดังต่อไปนี้
1. ส่งขายตามร้านค้าปลีกที่กลุ่มงานวิจัยได้ศึกษา เช่น ร้านบูติก
จีนโบราณ เป็นต้น
 2. ขายให้กับลูกค้าตามแหล่งท่องเที่ยว เช่น สวนสัตว์เชียงใหม่ ตลาดนัด
เชียงใหม่ สี่กิโลเมตร เชียงใหม่
 3. ขายให้กับลูกค้า เช่น โรงแรม รีสอร์ท
 4. ขายให้กับบุคคลทั่วไป เช่น ครอบครัว

8. ปัญหา/กระบวนการ แก้ปัญหา

4.1 ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหาการทำเครื่องเงิน

- 1.ราคาเงินมีราคาไม่แน่นอน ราคาขึ้นลง
- 2.ขาดเครื่องมือในการทำ
- 3.การเชื่อมเงินต้องใช้สมาธิสูงในการประสานเนื้อเงิน
- 4.อุตสาหกรรมยังไม่เป็นระบบ

แนวทางแก้ปัญหา

- 1.เข้าถึงนักปราชญ์
- 2.รวมกลุ่มกับช่างฝีมือในชุมชน

สำนักงานพัฒนาสวัสดิการและ
69/18-19 อาคารชุดมิม บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

9. ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

4.2 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- รูปแบบสินค้ามีความเป็นเอกลักษณ์ของชาวเขา
- ความชำนาญมือคน ซึ่งจากแหล่งที่มาเชื้อ
- ฝีมือ ความชำนาญ ประสบการณ์
- มีใจรัก
- เพิ่มยอดขายผ่านช่องทางสื่อทางออนไลน์

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิม บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ” เงิน” ก่อนว่า เงินคืออะไร และมีคุณสมบัติอย่างไร รวมไปถึงประโยชน์ที่ได้จากเงิน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นยังจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเครื่องเงินไทยด้วย

เงิน คือ แร่ธาตุชนิดหนึ่งที่คุณสมบัติพิเศษ เนื้ออ่อน สีขาวงดงาม ส่องแสงประกายเจิดจ้ายามต้องแสงอาทิตย์ ด้านทานการกัดกร่อนได้ดี และเริ่มเข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนมากขึ้น ทั้งที่ใช้ขึ้นรูปเป็นเครื่องประดับ อันแสดงถึงความมั่งมีของผู้สวมใส่ หรือนำไปเป็นส่วนผสมของอาวุธต่างๆ เมื่อย้อนไปยังสังคมชนเผ่าต่างๆทั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

และภูมิภาคอื่นๆทั่วโลก ซึ่งคนเหล่านี้ต่างยังคงผูกพันกับเรื่องราวของเงิน อยู่โดยเชื่อว่าเครื่องเงินทุกชนิดจะมีวิญญาณสิงสถิตอยู่ สิ่งนี้ทำให้ชนเผ่าต่างๆ พากันรักษาเครื่องเงินของตนเป็นอย่างดี เพราะในทางหนึ่งเป็นไปเพื่อความอยู่ดีมีสุขของตน ดังนั้นประเพณีเหล่านี้ยังได้รับการสืบทอดกันมา ในปัจจุบันเงินได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของเราเป็นอันมาก ทั้งเป็นเครื่องประดับและเครื่องใช้อื่นๆ

เงินมีรากศัพท์เดิมที่เรียกว่า“แสงประกายสีขาว” ตามประวัตินุษยชาติ เงินมีมาตั้งแต่สมัย 5,000 ปีก่อน เงินเป็นสัญลักษณ์แห่งความศักดิ์สิทธิ์

-ชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และชาวอเมริกาใต้ เชื่อว่ามีวิญญาณสิงศักดิ์สิทธิ์อยู่ในเงิน

- ยุโรป เชื่อว่าเงินเป็นสิ่งที่สามารถป้องกันภูตผีปีศาจ และเคราะห์ร้าย อันตรายและยังนำมาซึ่งความสุขและโชคลาภ

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

มาตรฐานเครื่องเงินไทย

- 1.เครื่องเงินไทยต้องทำด้วยโลหะมาตรฐาน คือมีโลหะอื่นเจือปนได้ไม่เกิน ร้อยละ 7.5 ของน้ำหนัก
- 2.ส่วนประกอบของเครื่องเงินต้องแข็งแรง ทนทาน เรียบร้อย
- 3.ลวดลายชัดเจน ชำรุดยาก อยู่ในสภาพเรียบร้อย

ทักษะที่ต้องใช้

น้ำประสาน คือ สารเชื่อมหรือบัดกรี ชื่นงานให้ติดกัน ทำจากส่วนผสมของ เงินทองแดง หรือทองเหลือง น้ำประสานมี 2 สูตร ด้วยกันคือ

-สูตรที่ 1 7:2:1 คือ

น้ำประสาน 100 กรัม จะมีส่วนผสมเนื้อเงิน 70 กรัม ทองเหลือง 20กรัม
(สูตรนี้ประหยัดแต่เงินจะด่าง่าย)

- สูตร 2 8:2 คือ

น้ำประสาน 100กรัม จะมีส่วนผสมเนื้อเงิน 80กรัมและทองเหลือง 20กรัม

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

ขั้นตอนการทำน้ำประสาน

นำโลหะตามสูตรที่เราต้องการ มาผสมเข้าด้วยกัน แล้วนำไปใส่ในเบ้า หลอมเผาให้ร้อนจนละลายเป็นน้ำแล้วเทใส่ในรางเท เพื่อให้ น้ำประสาน เป็นแท่ง แล้วนำไปตะไบด้วยตะไบด้ามแดงให้เป็นผงละเอียด ก่อนนำไปใช้ ทุกครั้งต้องต้มน้ำสะอาดให้เดือดแล้วเทใส่ลงในถ้วยที่ เตรียมผงประสานไว้ จึงนำไปเชื่อมชิ้นงานได้

โลหะ “เงิน” นับเป็นโลหะที่มีค่าในการที่มนุษย์เรานำมาประดิษฐ์ เป็นเครื่องประดับ เครื่องใช้ในบ้าน รองลงมาจาก”ทองคำ “ คุณสมบัติของ เงินนั้นมีความเหนียวพอๆกับทองคำ และมีสีมันสวยงาม แต่ข้อเสียของเงิน ก็คือ เมื่อถูกอากาศนานๆจะทำปฏิกิริยาก่อให้เกิดสีดำทำให้ต้องคอยดูแล และรักษา จนบางที่ต้องมีการนำมา “กะไหล่ทอง” (เคลือบบนเนื้อเงิน เพื่อให้ผิว ของเงินเป็นสีทอง) เงินมีกรรมวิธีการผลิตและประดิษฐ์เป็น ผลงานต่างๆ เหมือนกับทองคำ เช่น นำมาหุ้มสิ่งประดิษฐ์ต่าง เช่นภาชนะ โดยตีเป็นแผ่น บางๆก่อน หรือนำมาเลี่ยม เช่น เลี่ยม

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- เลี่ยมปลายมีที่ปลาย ที่ขอบ ที่ยอด เป็นต้น หรือนำมาบุ นำมาหล่อ นอกจากนั้นเมื่อขึ้นรูปแล้วก็นำมาขึ้นลาย เช่น “ดุนลาย” คือการทำให้เป็น ลวดลายลอยขึ้น นูนขึ้น คล้ายๆกับการปั๊ม แต่เป็นการตอกดุนลายที่ละเอียดลออกว่า “การนำมาสลัก” เป็นการแกะลวดลายต่างๆลงบนภาชนะ การนำมาคร่ำ เป็นการฝังลวดลายลงไปในด้านมืด ฝักมืด จนเป็นได้ว่าการประดิษฐ์เครื่องเงินนั้น คล้ายกับเครื่องทองมาก จะแตกต่างกันอยู่ที่เนื้อโลหะคนละชนิด

การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และวัสดุ การทำเครื่องเงินอย่างถูกต้องและปลอดภัย แบ่งออกเป็นหมวดหมู่ได้ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือ-อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการหลอมเงิน คือ ชุตทำไฟ เบ้าหลอม และรางเท
2. เครื่องมือ-อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการตีเคาะเงิน คือ ทั่งเหล็ก ฆ้องสามย่าน และคีมปากจระเข้หรือคีมด้ามแดง
3. เครื่องมือ-อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการรีดเงิน คือ เครื่องรีดเส้น เครื่องรีดแผ่นและคีมปากจระเข้

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- 4.เครื่องมือ-อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการดัดเส้นลวด คือ ม้าดัด แผ่นดัดเส้นลวดและคีมดัดเส้นลวด
5. เครื่องมือ-อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการตัดหรือเจาะเงิน คือ กรรไกร โครงเลื่อย ใบเลื่อย สว่านมือและปากกาจับงาน
- 6.เครื่องมือ-อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการตอกลาย คือ ชัน สลักตอกลาย และค้อน
- 7.เครื่องมือ-อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการเชื่อมเงิน คือ ชุุดทำไฟ แผ่นรองไฟ แหนบหรือคีมและน้ำยาประสาน
- 8.เครื่องมือ-อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการขัด ล้าง คือ กระดาษทราย แปรงทองเหลือง คีมขัดเงา ลูกประคำดีควาย น้ำกรดกำมะถัน ตะไบชุด ถ้วยทองเหลือง คีมประจระเข้ ชุุดทำไฟ และเศษผ้า

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

วิธีการบำรุงรักษาเครื่องมือ-อุปกรณ์ เครื่องเงิน

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบำรุงรักษา และใช้เครื่องมือ-อุปกรณ์และวัสดุในการทำเครื่องเงินให้ถูกวิธีทั้งก่อนใช้และหลังใช้เช่น

1. แผ่นดิ่งเส้นลวดก่อนใช้ควรนำน้ำมันเครื่องทาบริเวณที่ที่เราจะนำโลหะไปดิ่ง เพื่อลดการเสียดสีให้น้อยลง หากไม่ทำตามวิธีดังกล่าวจะทำให้รูของแผ่นดิ่งเส้นลวดเสียเร็ว รูจะขยายใหญ่ออกและมีคม มีผลทำให้เส้นโลหะขาดง่าย

2. หลังใช้ก็ควรทำความสะอาดก่อนเก็บทุกครั้งโดยใช้น้ำมันก๊าดหรือน้ำมันเบนซินธรรมดา โดยใช้แปรงสีฟันจุ่มน้ำมันแล้วขัด

3. ซิลิมด้วยน้ำมันเครื่อง อีกครั้งเพื่อกันสนิมเกาะกินเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทำด้วยโลหะหากมีการปฏิบัติดังที่กล่าวมาข้างต้นจะทำให้เครื่องมืออุปกรณ์ใช้ได้นานและทนทาน ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

วิธีการเก็บและรักษาเครื่องเงิน

เครื่องเงินทุกประเภท หากให้ถูกอากาศมากๆ แล้วจะดำหรือเก็บไม่ถูกวิธีเช่น ห่อด้วยถุงพลาสติกซึ่งจะทำให้เกิดความชื้นเป็นต้นเหตุให้เครื่องเงินดำ หรือเครื่องประดับที่บางคนสวมใส่ไม่นานเกิดการดำ ทั้งนี้ขึ้นกับเหงื่อของผู้สวมใส่ หากเป็นคนเหงื่อเค็มก็ทำให้เครื่องประดับเงินดำได้ เราจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเก็บรักษาให้ถูกวิธี โดยทำได้หลายหลายวิธีดังต่อไปนี้

1. ใช้ครีมขัดซิลเวอร์โคลท์ ขัดด้วยผ้าหรือสำลีจะทำให้เครื่องประดับเงินเกิดความมันวาว
2. ใช้สำลีหรือเศษผ้า ก๊วยยาสีฟันยี่ห้ออะไรก็ได้ขัดถูเครื่องเงินที่มีรอยต่างดำนํ้าซักฟอกเครื่องเงินก็จะขาวและมีเงาวาว
3. หรือต้มเครื่องเงินกับน้ำมะขามเปียกหรือสารส้มด้วยภาชนะที่ทำจากทองเหลือง สแตนเลส หรือภาชนะเคลือบเท่านั้น หากเป็นภาชนะที่ทำด้วยอลูมิเนียม กรดจากสารส้มหรือนํ้ามะขามเปียกจะกัดอะลูมิเนียมออกมาผสมกับเงินจะทำให้เงินมีสีดำ

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

4. หรือ นำไปขัดล้างด้วยแปรงทองเหลืองและผงซักฟอก หรือน้ำยาล้างจาน หรือลูกประคำดีควายซึ่งหาได้ในท้องถิ่น จะทำให้ประหยัดและเครื่องเงินจะขาวใสเป็นเงาวาวกว่าขัดด้วยผงซักฟอกหรือน้ำยาล้างจาน
5. เมื่อขัดล้างเครื่องเงินให้ขาวใสและเป็นเงาวาวแล้ว ต้องเช็ดให้แห้งสนิท ก่อนเสมอ แล้วจึงค่อยห่อด้วยกระดาษสา หรือเศษผ้าสะอาดแล้วเก็บใส่ถุงพลาสติกแบบปากกดเพื่อไม่ให้อากาศเข้า

ข้อเสนอแนะ

สำหรับคนที่ชอบอาบน้ำพุร้อนควรถอดเครื่องประดับเงินออกก่อนทุกครั้ง เพราะกรดกำมะถันในน้ำพุร้อนจะทำปฏิกิริยาต่อเงิน ทำให้เงินดำ

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

การทำเครื่องเงินชนเผ่าลีซู(ลีซอ)จะประดับเครื่องเงินรองจากอาข่าคือชนชาวเขาเผ่าลีซู นอกนั้นชอบนำเครื่องเงินเย็บติดกับเสื้อผ้า เผ่าลีซูจะประดับเครื่องเงินซับซ้อนกัน จะแทบจะคลุมร่างมิด นั่นคือเวลาที่พวกเขามีความสุขที่สุด ทั้งด้วยความภาคภูมิใจและมั่นใจในสินทรัพย์อันมีค่าเป็นหลักประกันของชีวิต เป็นหน้าเป็นตาของครอบครัว แสดงว่าหัวหน้าจำบ้านนั้นทำหน้าที่ความเป็นพ่อเป็นสามีอย่างสมบูรณ์ ทำให้ชีวิตอันยากเข็ญของพวกเขาสดใสขึ้นไม่น้อยเลย อีกสาเหตุหนึ่งที่เครื่องเงินได้รับความนิยมมากในชนเผ่าต่างๆเนื่องจากโลหะเงินยังเป็นตัวกลางในการซื้อขายอย่างเดียวที่เขามั่นใจและเชื่อถือได้ในสมัยก่อน โลหะเงินมีค่ามากสำหรับลักษณะการแต่งกายของหญิงลีซอ มีความโดดเด่นมาก ตั้งแต่ผ้าโพกหัว ที่เป็นทรงป้านกลม ตกแต่งด้วยลูกปัดและพู่ประดับหลากสี เวลาสวมใส่จะส่งให้ใบหน้าของผู้หญิงดูโดดเด่นสวยงาม เสื้อตัวยาวตัดเย็บด้วยผ้าสีสดใสตกแต่งด้วยริ้วผ้าเล็กๆ สลับลี สวมทับ กางเกงขายาว ครีมน่องสีดำ มีผ้าคาดเอวที่เมื่อคาดแล้วจะทิ้งชายไปทางด้านหลังเป็นพู่หางม้า ทำจากผ้าหลากสีเย็บเป็นไส้ไก่เส้นเล็กๆ จำนวนกว่า 100 เส้นขึ้นไปเมื่อเคลื่อนไหว พู่จะกวักแกว่งไปด้วยดูน่ารักสวยงามมากและสวมสนับแข้งสีสด

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

หญิงสาวและหญิงสูงอายุแต่งกายคล้ายกันต่างกันเฉพาะการใช้สี ซึ่งในกลุ่มหญิงสูงอายุจะใช้สีขรึมเข้มกว่า และผ้าโพกหัวก็ใช้ผ้าสีดำโพกพันไว้ ไม่มีลูกปัดและพู่ประดับ

ผู้ชายสวมกางเกงสีสด และสาวเสื้อสีดำตกแต่งด้วยเม็ดเงินคาดเอวประดับด้วยพู่หางม้าทำจากผ้าเย็บเป็นไส้ไก่สลับสี เวลาคาดเอวจะทิ้งชายลงมาทางด้านหน้า เด็กรุ่นเยาว์ยังคงสวมใส่ชุดประจำเผ่าให้เห็นโดยทั่วไป ในการดำรงชีวิตของพวกเขา ไม่ว่าจะไปที่ใด พวกเขาจะต้องนำเงินติดตัวไปด้วยทุกหนทุกแห่ง และทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเครื่องประดับหรือของใช้สอยอื่นๆที่ทำด้วยเงินนอกจากเงินแล้วชาวเขาจะใช้ทองเหลืองและทองแดงทำเครื่องประดับบ้างในสมัยนี้มักใช้ลูมึเนียมเทียม เงินก็ค่อยๆลดน้อยหายไปชนเผ่าที่ยังทำเครื่องเงินไว้ใช้เองและทำขายให้ชนเผ่าอื่น คือ ชนเผ่าลีซู อาข่า ม้ง เมี่ยน และกระเหรี่ยง เท่านั้นส่วนลูกประคำนั้นใช้ประดับเอาสีสั่นกันทุกเผ่า

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

ความเป็นมาของชนเผ่าลีซอเกี่ยวกับการใช้เครื่องเงิน

ผู้หญิงก็จะแต่งตัวให้สวยที่สุดทุกเวลา ทุกสถานที่ ในเทศกาลปีใหม่
จะประดับเครื่องเงินคลุมตัวเกือบมิดร่าง เสื้อผ้าจะปักด้วยกระดุมเงินกลมมน
เป็นสายและดอกดวงทั้งด้านหน้าและหลังหน้าอกแต่งด้วยหัวเข็มขัดเงิน

ความรู้ที่ต้องมี/ทักษะที่ต้องใช้

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

สีเหลืองม เรียงลงมาเป็นแถวรอบคอรัดด้วยผ้าแถบติดสร้อยระย้าซึ่งแผ่ขยาย อยู่เต็มอก สองตี่งหูเจาะรูเกี่ยวตะขอห้อยตุ้มระย้าเงินและผูกไหมพรมสีต่างๆ เพื่อเพิ่มสีสัน สร้อยคอเงินหลายเส้นได้คางที่โยงจากหูซ้ายไปหูขวา ข้อมือ ทั้งสองก็สวมกำไลเงินแผ่นกว้างแต่งริมด้วยอัญมณี แม้นิ้วมือก็สวมแหวนไว้ เต็มเกือบทุกนิ้ว ส่วนเสื้อก็ตกแต่งด้วยกระดุมเงินเหมือนกัน ยิ่งมากยิ่งขึ้นแต่ที่ ได้มาตรฐานคือ หนึ่งพันเม็ด และจะห้อยต่างหูข้างซ้ายข้างเดียว ข้อมือทั้งสองข้าง จะสวมกำไลเงินด้านเรียบๆข้างละ 1 วง

ชุดความรู้ทำมาหากิน
“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

ส่วนที่ 3 :

ลงมือทำ

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

ขั้นตอนการทำกำไล

1.การหลอมเงิน นำโลหะเงินใส่ลงในเบ้าหลอมให้ร้อนจนเงินละลายเป็นน้ำแล้วเทใส่รางเทจะได้เงินเป็นแท่งๆ

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

2.การรีดเงิน นำเงินที่ทุบแล้วไปรีดเส้นโดยใช้เครื่องรีดเป็นเส้นแบนๆ ตามลวดลายที่ออกแบบ โดยใช้ดินสอเขียนลวดลาย ตกแต่งขนาดความกว้าง 1 เซนติเมตรความยาว 20 เซนติเมตร จากนั้นนำแท่งเงินไปเผาไฟโดยใช้ขี้มหลมทำเหยียบเพื่อให้เนื้อเงินอ่อนตัว

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

3.การดึงเส้นลวด นำเงินที่รีดเส้นได้ไปดึงเส้น โดยใช้ปลายของเส้นเงินสอดเข้าไปในรูแผ่นดึงลวดและคีบด้วยคีมคีบเส้นลวด แล้วหมุนสายพานไปเรื่อยๆจนสุดสายพานแล้วสุดเส้นเงิน ทำแบบนี้ไปเรื่อยๆจนได้ขนาดตามที่ต้องการ แผ่นดึงจะมีตั้งแต่รูใหญ่ไปจนถึงรูเล็กสุด แผ่นหนึ่งจะมีประมาณ 36 รูและมีทั้งชนิดกลมและรูปสี่เหลี่ยม แต่แยกไว้อย่างละแผ่น

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

4.การเชื่อมเงิน คือ การนำเงินมาต่อเข้าด้วยกัน โดยอาศัย น้ำประสานเป็นตัวเชื่อมให้เนื้อเงินละลายเป็นเนื้อเดียวกัน และทั้งนี้ต้องใช้ ไฟเผาอีกครั้ง ดังรูป น้ำประสานมีขายสำเร็จรูปหรือจะผสมเองก็ได้

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

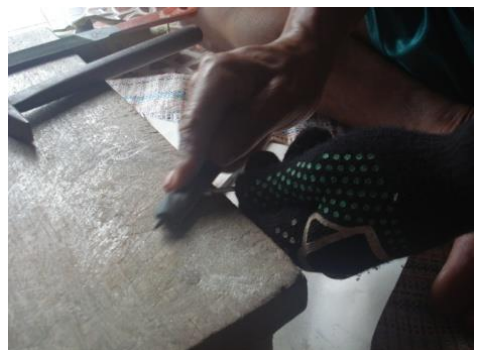
5.การตัดหรือเจาะ คือ การตัดแต่งเงินด้วยกรรไกร หรือสว่านมือ หรือใบเลื่อย ทั้งนี้ต้องเลือกใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับลักษณะงานด้วย

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

6.การตะไบเงิน คือ การเก็บเนื้องานหรือชิ้นงานให้เรียบร้อย โดยการขัดด้วยตะไบมีให้เลือกหลากหลายขนาด มีทั้งตะไบทองปลิง ตะไบหลังเต่า เป็นต้น หากขัดด้วยตะไบแล้วยังไม่มั่นใจก็ขัดด้วยกระดาษทรายอีกครั้งก็ได้ โดยใช้กระดาษทรายเบอร์ 360-1000

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

7.การตกแต่งลวดลาย คือ เป็นงานศิลปะตกแต่งเพื่อให้ชิ้นงานมีความสวยงามมากขึ้น

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

8.กระบวนการขัด-ล้างเครื่องเงิน คือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทำเครื่องเงินทุกชนิด หรือทุกประเภท จะขัด-ล้าง ด้วยมือหรือเครื่องก็ได้ หากชิ้นงานไม่ใหญ่ก็ขัด-ล้างด้วยมือก็ได้ โดยใช้แปรงทองเหลืองกับลูกประคำดีควาย หรือน้ำยาล้างจานแต่ก่อนจะขัด-ล้าง ควรต้มด้วยน้ำกรด กำมะถันก่อน เพื่อเงินจะได้ขาวใสเป็นเงาวาวมากขึ้น

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- วัตถุดิบ

เม็ดเงิน

สารขาวดอก

น้ำกรด

น้ำมันเบนซิน

กระดาษทราย

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- เครื่องมือ / อุปกรณ์

ลูกเต๋า

ตะไบชนิดต่างๆ

เบ้าหลอม

รางเท

จานวัดเส้นลวด

ฆ้อนเหล็ก

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- เครื่องมือ / อุปกรณ์

ตัวเตี้ยมตอกลาย

แผ่นดิ่งเส้นลวด

ชุดทำไฟ

คีมชนิดต่างๆ

คีมดิ่งเส้นลวด

แหวนบเหล็ก

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- เครื่องมือ / อุปกรณ์

ก้านทองเหลือง

สว่านมือ

กรรไกรตัดเส้นลวด

แท่งเคาะแหวน

ตาชั่ง

แผ่นทองเหลือง

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- เครื่องมือ / อุปกรณ์

ทั่งเหล็ก

แปรงทองเหลือง

แผ่นรองไฟ

พวงวัดแหวน

ชุดทำไฟ

ชุดตอกลาย

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้

เคล็ดลับในกระบวนการผลิต

- ทุกกระบวนการผลิตตั้งแต่หาแหล่งซื้อเม็ดเงินที่น่าเชื่อถือเพราะถือเป็นปัจจัยสำคัญในการทำเครื่องเงิน มีลักษณะแสงประกายสีขาวดงาม ส่องแสงประกายเจิดจ้า ยามต้องแสงอาทิตย์ ตลอดจนการผสมเม็ดเงินให้มีคุณภาพเปอร์เซ็นต์มาตรฐาน 92.5 เปอร์เซนต์
- การประสานเนื้อเงิน ให้ติดกันต้องอาศัยความชำนาญ การฝึกทักษะ การบัดกรีให้เนื้อเงินติดกัน
- ช่วงที่ทำเครื่องเงินขายจะต้องเชื่อถือได้ เนื่องจากการทำเครื่องเงินชนเผ่า ราคาค่อนข้างสูง ราคาไม่ต่ำกว่า 20,000 บาท เช่นราคาเข็มขัดเงินจำนวน 1เส้น น้ำหนัก 400 กรัมขึ้นไป

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้ ”

3.2 การบริหารจัดการ

– การเงิน/การลงทุน

การทำเครื่องเงินต้องซื้ออุปกรณ์การทำเครื่องเงินจำนวน 20,000 – 30,000 บาท ดังนี้

ลูกเต๋า 1,500 บาท

เบ้าหลอม 120 บาท

แปรงทองเหลือง 80 บาท

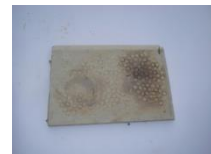
รางเท 800 บาท

จานวัดเส้นลวด 400 บาท

แผ่นรองไฟ 120 บาท

ตอกลาย 400 บาท

ชุดทำไฟ 1,500 บาท

ชุดตอกลาย 800 บาท

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

การทำเครื่องเงินต้องซื้ออุปกรณ์การทำเครื่องเงินจำนวน 20,000
30,000 บาท ดังนี้

ค้อนเหล็ก 150 บาท

ตะไบหลายขนาด 300 บาท

สว่านมือ 1,000 บาท

ตัวเตียมตอกลาย 800 บาท

แหวนเหล็ก 120 บาท

กรรไกรตัดเส้นลวด 120 บาท

คีมแดง 200 บาท

แผ่นดึงเส้นลวด 4,000บาท

แท่งเคาะแหวน 250 บาท

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

อุปกรณ์

คีมดึงเส้นลวด 700 บาท

ตาชั่ง 450 บาท

แผ่นทองเหลือง 250 บาท

ก้านทองเหลือง 300 บาท

เม็ดเงิน กก. 17,000 บาท

สารข้าวตอก กก. ละ 150 บาท

ทั่งเหล็ก 400 บาท

เบอร์วัดแหวน 200 บาท

ผ้าดิ่ง 3,000 บาท

น้ำกรด ขวดละ 80 บาท

น้ำมันเบนซิน ลิตรละ 40 บาท

กระดาษทราย แผ่นละ 20 บาท

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

การตลาด

ขายให้กับกลุ่มเป้าหมายดังต่อไปนี้

1. ส่งการทำเครื่องเงินให้กับโรงงานศิลปาชีพฯ กทม. เช่น ขึ้นรูปสัตว์
ขันโตกเงิน เป็นต้น
2. ขายให้กับกลุ่มชาวเขาเผ่าลีซอด้วยกัน เช่น เข็มขัดเงิน กำไลคอระย้าเงิน
เผ่าลีซอ ตุ้มตึงเงินลีซอ ระย้า
3. ขายให้กับกลุ่มฝรั่ง เช่น แหวน กำไล สร้อยเงิน
4. ขายให้กับบุคคลทั่วไป เช่น แหวน กำไล สร้อยเงิน

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

- รูปแบบผลิตภัณฑ์

ชุดความรู้ทำมาหากิน
“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

ส่วนที่ 4 :

ทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

4.1 ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหาการทำเครื่องเงิน

1. ราคาเงินเม็ดราคาไม่แน่นอน ราคาวันต่อวัน
2. ขายเครื่องเงินตัดราคากัน
3. การเชื่อมเงินต้องใช้สายตาจ้องในการประสานเนื้อเงิน
4. สูดดมสารระเหยน้ำมันเบนซิน

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ชั่งน้ำหนักเป็นกรัม
2. รวมกลุ่มกันขายมีร้านภายในชุมชน
3. การใช้สายตาประสานเนื้อเงินต้องใช้แว่นตา พักสายตาเป็นระยะไม่ควรทำงานติดต่อกันเวลานานอย่างน้อยทุก3 ชั่วโมง
4. สารระเหยของน้ำมันเบนซิน ทำงานในที่อากาศถ่ายเทได้ดี ใช้ผ้าปิดจมูก

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

4.2 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- รูปแบบสินค้าดั้งเดิมคงเป็นเอกลักษณ์ของชาวเขา
- คุณภาพของเม็ดเงิน ชื้อจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ
- ฝีมือ ความชำนาญ ประสบการณ์
- มีใจรัก
- เพิ่มลดตายใหม่ๆเป็นที่ต้องการของตลาด

ชุดความรู้ทำมาหากิน

“การทำเครื่องเงินชนเผ่าสร้างรายได้”

4.3 แนวคิดใหม่ในการพัฒนาอาชีพ การทำเครื่องเงิน
ชนเผ่า เน้นการทำด้วยมือไม่ใช้เครื่องจักร อาศัยความ
ประณีต ละเอียดยิ่ง ใจเย็น

แหล่งอ้างอิง

- เจ้าของความรู้

องค์ความรู้ การทำกำไลเงิน

ชื่อ นายสาม เล่ายีป่า

ที่อยู่ 192/15 ต.ปิงโค้ง อ.เชียงดาว

จ.เชียงใหม่ 50210

โทรศัพท์ 093-1603398

องค์ความรู้ การทำกำไลคอระย้าเงิน

ชื่อ นายยิ่ง สิ้นเช้า

ที่อยู่ 192/14 ต.ปิงโค้ง อ.เชียงดาว

จ.เชียงใหม่ 50210

โทรศัพท์ -

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์ดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

แหล่งอ้างอิง

เจ้าของความรู้

องค์ความรู้ การทำกำไลเงิน
ชื่อ นายศราวุธ เลาหมี่
ที่อยู่ 192/44 ต.ปึงโค้ง อ.เชียงดาว
จ.เชียงใหม่ 50210
โทรศัพท์ -

องค์ความรู้ การทำกำไลเงิน
ชื่อ นายชัย สิ้นเช่า
ที่อยู่ 192/8 ต.ปึงโค้ง อ.เชียงดาว
จ.เชียงใหม่ 50210
โทรศัพท์ -

แหล่งอ้างอิง

เจ้าของความรู้

องค์ความรู้ การทำกำไลเงิน
ชื่อ นางสาวกาญจนา สิ้นเช้า
ที่อยู่ 192/44 ต.ปึงโค้ง อ.เชียงดาว
จ.เชียงใหม่ 50210
โทรศัพท์ -

องค์ความรู้ การทำกำไลเงิน
ชื่อ นายวิน พร้อมมูลสกุล
ที่อยู่ 192/10 ต.ปึงโค้ง อ.เชียงดาว
จ.เชียงใหม่ 50210
โทรศัพท์ -

Check List

สื่อประจำกล่องความรู้ก็ได้

การทำเครื่องเงิน
ชนเผ่าสร้างรายได้

แนะนำหนังสือและสื่อมัลติมีเดีย
จำนวน 3 รายการ

แนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม
จำนวน 3 รายการ

แนะนำแหล่งจำหน่ายวัตถุดิบ
จำนวน 3 รายการ

ตัวอย่างวัตถุดิบ / อุปกรณ์
จำนวน 27 รายการ

โครงการศูนย์ความรู้ก็ได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมิว บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

หนังสือและสื่อมัลติมีเดีย

แนะนำสื่อสารสนเทศเพื่อใช้ในการศึกษา

การทำเครื่องเงิน
ชนเผ่าสร้างรายได้

ไฮไลท์ ★★★★★

นภาพรรณ วงศ์รัตน์

คู่มือการสอนการทำเครื่องเงินชนเผ่า

หนังสือและสื่อมัลติมีเดียอื่นๆ

นภาพรรณ วงศ์รัตน์

คู่มือการสอนการทำเครื่องเงินชนเผ่า

อาจารย์สายใจ เจริญรื่น

ศิลปะการร้อยเครื่องประดับจากหินมงคล พลังมหัศจรรย์แห่งการบำบัดโรคและเสริมพลังแห่งโชคกลาง

อาจารย์สายใจ เจริญรื่น

ร้อยหินมงคลเสริมโชคกลางสร้างอาชีพ

โครงการศูนย์ความรู้กินได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมิม บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิทยาดิรั้งสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

แนะนำเว็บไซต์ หน่วยงาน และพื้นที่เรียนรู้

การทำเครื่องเงินชน
เผ่าสร้างรายได้

ไฮไลต์ ★★★★★

OPENBASE.in.th

<http://www.openbase.in.th/node/3447>

ประวัติความเป็นมา ตำนานของลีซู

แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมอื่นๆ

ภาพชาวเผ่าลีซู(ลีซอ)จากบ้านใหม่สหสัมพันธ์

<http://www.bloggang.com/>

ชนเผ่าม้ง - เครื่องเงิน

<http://www.openbase.in.th/node/993>

ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ

<http://www.sawadee.co.th/thailand/hilltribes/lisu.html>

โครงการศูนย์ความรู้ก็ได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมिव บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิทยาดิรั้งสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

แหล่งจำหน่าย วัตถุดิบและ อุปกรณ์

การทำเครื่องเงิน
ชนเผ่าสร้างรายได้

สินค้า อุปกรณ์เครื่องเงิน
ชื่อร้าน เอกภรณ์
ข้อมูลติดต่อ 053-234566

สินค้า ขายเครื่องเงินเครื่องประดับ
ชื่อร้าน จิรวุฒิ เครื่องเงิน
ข้อมูลติดต่อ 081-0456106

สินค้า ขายเครื่องเงินชนเผ่า
ชื่อร้าน เชียงดาวเครื่องเงิน
ข้อมูลติดต่อ 089-0714491

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมिव บิลด์িং ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

แผนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และรูปแบบกิจกรรม

ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม การทำเครื่องเงิน

รูปแบบกิจกรรม สาธิต

ระยะเวลาดำเนินการ 20 ชั่วโมง

สถานที่จัดกิจกรรม กศน.ห้วยจะค่าน

กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาเรียนกศน.

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม ส่งเสริมอาชีพการทำเครื่องเงิน

รูปแบบกิจกรรม สาธิตและบรรยาย

ระยะเวลาดำเนินการ 5 ชั่วโมง

สถานที่จัดกิจกรรม อาคารอเนกประสงค์โรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

69/18-19 อาคารชุดมิว บิลด์จิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400